

Traballo Fin de Estudos

Protocolo para a presentación e defensa do Traballo de Fin de Estudos (TFE) do Conservatorio Superior de Música de Vigo

(actualización curso 2021-22)

Índice

Marco normativo	3
Matrícula	3
Documentación e admisión	4
Elaboración, presentación, defensa e avaliación do TFE	5
Elaboración	5
Presentación	6
Defensa	6
Avaliación	7
Programas de man	9
Prazos e calendario	10
Adecuación do Protocolo ao contexto do Covid-19	11
ANEXO I	13
ANEXO II	14

Marco normativo

O procedemento para a presentación e defensa dos TFE das ensinanzas artísticas superiores de Música do CSM de Vigo está baseado no seguinte marco normativo:

- Real Decreto 631/2010, del 14 de mayo, por el que se regula el contenido básico de las enseñanzas artísticas superiores de Grado en Música establecidas en la Ley Orgánica 2/2006, de 3 de mayo, de Educación.
- Decreto 163/2015, do 29 de outubro, polo que se establece o plan de estudos das ensinanzas artísticas superiores de Música, nas especialidades de Composición, Interpretación, Musicoloxía e Pedagogía, na Comunidade Autónoma de Galicia.
- Decreto 171/2016, do 24 de novembro, polo que se establece o Plan de estudos das ensinanzas artísticas superiores de Música, nas especialidades de Dirección e Producción e Xestión, e se amplían os anexos do plan de estudos correspondente á especialidade de Interpretación, establecidos no Decreto 163/2015, do 29 de outubro, mediante a incorporación de novos itinerarios.
- Orde do 21 de novembro de 2016 pola que se regula a ordenación das ensinanzas artísticas superiores de Música en desenvolvemento do Decreto 163/2015, do 29 de outubro, polo que se establece o plan de estudos das ensinanzas artísticas superiores de Música, nas especialidades de Composición, Interpretación, Musicoloxía e Pedagogía na Comunidade Autónoma de Galicia.
- Comunicación da SXAPEE con data de 24/05/2017.
- Acordo sobre os criterios de desenvolvemento acadados no seo da Comisión de Coordinación Pedagóxica (CCP) do CSM de Vigo celebrada o día 01/09/21 ao abeiro do artigo 37.2 da devandita Orde do 21 de novembro.
- Instrucións do 31 de xullo de 2020 da DXEFPIE. Pendente de publicación de novas instrucións por parte da Consellería nos primeiros días de setembro de 2021
- Instrucións polas que se incorporan a declaración de actuacións coordinadas en materia de saúde pública aprobadas polo Consejo Interterritorial do Sistema Nacional de Salud Pública (D.O.G. nº 174 bis do 28-08-2020) e a actualización das recomendacións sanitarias do Comité Clínico ao Protocolo do 22 de xullo de adaptación ao contexto da COVID 19 nos centros de ensino non universitario de Galicia para o curso 2020-2021

Matrícula

A matrícula do TFE debe realizarse ao comezo do curso académico correspondente. Atendendo á casuística posible pódense dar tres casos:

- Matrícula total dos créditos ECTS pertencentes ao 4º curso (que inclúen os relativos ao TFE).
- Matrícula parcial dos créditos ECTS pertencentes ao 4º curso (non se aconsella incluír os relativos ao TFE xa que non existe opción de defensa do mesmo ata que se superen todas as disciplinas pendentes segundo o artigo 9.2 do RD 631/2010).

- Matrícula total dos créditos ECTS de 4º curso, engadindo ademais ata un máximo de 18 ECTS pendentes de cursos anteriores. Esta modalidade precisa da aprobación expresa dunha solicitude previa á matrícula presentada no rexistro do centro (artigo 10.7 da Orde do 21 de novembro de 2016) dirixida á xefatura de estudos.

Documentación e admisión

Aos efectos de xestionar os nomeamentos previstos na normativa vixente, as xefaturas de departamento do CSMVigo remitirán á Xefatura de Estudos o acordo asinado coa proposta de titores/as do alumnado matriculado no TFE no curso académico correspondente antes do 30 de setembro.

Con posterioridade, o **alumnado matriculado** no TFE presentará no rexistro do centro o seu proxecto do TFE antes do 31 de outubro de cada curso académico incluíndo a seguinte documentación:

- **Formulario TFE-F1**, a disposición na páxina web do centro.
- **Guión do traballo escrito**, realizado baixo as indicacións do docente responsable da material principal do 4º curso (ver táboa de materias principais para cada unha das especialidades en Anexo I). Este guión conterá cando menos os seguintes epígrafes: título do proxecto, índice xeral, xustificación do traballo, breve descrición do contido e cinco palabras clave (a memoria xustificativa que contempla a normativa vixente poderá estar integrada no corpo do Traballo Académico/Investigación segundo corresponda).
- **Programa de concerto** coa relación de obras a interpretar, incluíndo a duración aproximada de cada unha delas.
- **Copia impresa do repertorio** sen encadernar cuos dereitos non sexan de dominio público.

Os departamentos resolverán as solicitudes coas propostas do alumnado invitando á participación en dita reunión, de ser o caso, ao Pianista acompañante que o alumnado xa ten/tiña asignado no horario do 4º curso. Posteriormente será o/a titor/a nomeado/a nesa reunión quen se encargará de trasladar a aceptación do Proxecto, a asignación de Pianista acompañante e as propostas de Tribunais titular e Tribunal suplente. Para tal fin deberá cubrir e entregar no rexistro do centro antes do 30 de novembro o **formulario TFE_F2**. En ningún caso poderán ser aceptados no rexistro do centro formularios cubertos parcialmente nos seus epígrafes ou que non acheguen a totalidade da documentación preceptiva.

Dende a Administración do centro trasladarase copia rexistrada do TFE_F2 aos destinatarios do mesmo vía electrónica ao correo do @csmvigo.com.

Elaboración, presentación, defensa e avaliación do TFE

Elaboración

Para o desenvolvemento do TFE o alumnado seguirá as indicacións do/a Titor/a de acordo co recollido na Programación Docente de cada especialidade. Logo de contactar co Titor/a para determinar a data da primeira tutoría, acordaranse as sucesivas sesións de traballo aos efectos oportunos (revisións de material (presencial ou online), ensaios co pianista, aulas individuais, etc.). O seguimento desta labor farase mediante o modelo proposto polo centro ou a través doutro sistema de recollida da información que permita a posterior elaboración do informe final preceptivo que o titor presentará no rexistro do centro antes da data de defensa prevista no nomeamento oficial.

No caso da Especialidade de Interpretación, e como norma xeral, garantirase cando menos un ensaio previo co/coa pianista acompañante na sala onde se vaia realizar o concerto do TFE. No caso do alumnado da itinerario de Piano, garántese a realización de dous ensaios na sala onde se vaia desenvolver o concerto do TFE. Para a organización dos espazos e tempos de ensaio, debe contactarse coa Vicedirección do centro para proceder á reserva correspondente de acordo coas normas xerais de uso do auditorio ou doutros espazos (de ser o caso).

Se ao longo do desenvolvemento do traballo o/a Titor/a considera a necesidade de realizar modificacións no proxecto inicialmente aprobado –sexa nalgún aspecto do programa do concerto, sexa nalgún aspecto do traballo escrito–, o alumnado poderá solicitar mediante un novo formulario TFE_F1 os cambios que correspondan. O departamento logo de valorar a petición resolverá o que proceda á maior brevidade posible, e trasladará a súa resposta a través dun novo formulario TFE_F2. Cabe subliñar que calquera solicitude de modificación do TFE_F1 leva aparellado o reinicio do proceso administrativo (incluídos os seus prazos).

Presentación

Unha vez rematada a preparación do programa de concerto e a elaboración do traballo académico (Interpretación); a memoria xustificativa e as obras correspondentes (Composición); a memoria xustificativa e o traballo académico (Pedagogía); a memoria xustificativa e o proxecto (Producción e Xestión) ou a memoria xustificativa e o traballo de investigación (Musicoloxía), o alumnado presentará mediante o formulario TFE_F3 a solicitude para o acto de defensa pública. Xunto co TFE_F3 cuberto e asinado achegarase a seguinte documentación:

1. Dúas copias impresas do traballo **asinadas polo/a autor/a** que estarán encadernadas en tapa dura. Os exemplares deberán estar claramente identificados externamente co título e autor/a do traballo (**non se recollerán** no rexistro do centro aqueles exemplares que non se adecúen a estas características).
2. Unha copia en formato PDF (soporte CD ou DVD) idéntica aos exemplares impresos presentados; se se detectasen diferencias de calquera tipo entre o traballo entregado impreso e a copia en PDF do CD ou DVD, suspenderase o procedemento da defensa ata a emenda da incidencia. No caso de que o traballo inclúa anexos impresos, o PDF entregado debe recoller tamén o documento íntegro (corpo principal do texto e anexos) nun único arquivo PDF. A documentación de natureza audiovisual contemplada no corpo do traballo tamén debe ser incluída no mesmo CD ou DVD.

Ademais, no mesmo CD ou DVD debe incluírse o PDF do programa de man e da carteleira, de ser o caso.

Defensa

Logo da recepción de toda a documentación farase a proposta formal de nomeamento do Tribunal polo Director do centro e procederase a fixar unha data de defensa tendo en conta o marco organizativo habitual do centro (horario do profesorado, calendario oficial de actividades previstas na Programación Xeral Anual, espazos e medios dispoñibles). Entre o nomeamento público do Tribunal e a data proposta para a defensa pública do TFE deben transcorrer polo menos 15 días naturais.

De ser o caso, o alumnado ten a posibilidade de solicitar de xeito motivado (con achega documental xustificativa) un cambio na data de defensa fixada oficialmente. A dirección resolverá nos prazos legais previstos e realizará (se procede) un novo nomeamento oficial.

De ser o caso, e sempre cunha motivación xustificada documentalmente, o alumnado pode solicitar unha anulación da convocatoria do TFE que xa estivese convocado oficialmente. De ser estimada a solicitude, procederíase a anular o nomeamento previo coa fin de evitarlle a perda da convocatoria ao solicitante.

Respecto dos recursos materiais propios do centro, o alumnado poderá facer constar as súas peticións no apartado correspondente do formulario TFE_F3. As solicitudes serán atendidas na medida do posible e tendo sempre en conta ao resto de usuarios da comunidade educativa. O centro ofrecerá para a defensa do traballo escrito cando menos un espazo con proxector de vídeo e equipo de audio. Opcionalmente pode solicitarse un ordenador portátil ao Coordinador TIC. A verificación do material emprestado (características técnicas, sistema operativo, saída de vídeo, etc.) debe facerse coa suficiente antelación á data de defensa e será responsabilidade única do alumnado.

Respecto da interpretación pública do programa de concerto, como norma xeral, poderá ser defendido tanto na Sala de Orquestra como no Auditorio Martín Códax coas condicións de luminosidade habituais. En ambos espazos o alumnado terá á súa disposición un piano de concerto. Se é necesaria a colaboración de persoal do centro para a preparación do escenario, tamén debe ser solicitada con antelación. En todo caso será función do/a Titor/a a supervisión directa de todos estes aspectos organizativos, uso de materiais e espazos escénicos que teñan relación co evento.

Os actos de defensa dos TFE publicaranse como norma xeral no Taboleiro Oficial e/ou na páxina web do CSMVigo, e na medida do posible a través das contas do centro nas redes sociais.

Avaliación

Para a organización, avaliación e cualificación do TFE, constituirase un Tribunal titular integrado preferentemente por docentes da especialidade correspondente, nomeado pola dirección do centro, por proposta da xefatura de estudos. Estará integrado, polo menos, por presidente/a, secretario/a e vogal. Asemade, a dirección do centro nomeará un Tribunal

suplente seguindo a mesma composición. A xefatura de estudos terá en conta na medida do posible a proposta do Departamento correspondente incluída no formulario TFE_F2.

Logo da presentación do formulario TFE_F3, e sempre coa debida antelación ao día da convocatoria do Tribunal, o/a Titor/a deberá presentar no rexistro do centro o formulario TFE_F4 dirixido á presidencia do Tribunal xunto co informe preceptivo sobre o desenvolvemento do proxecto e cantas outras circunstancias se consideren significativas ou relevantes para a correcta avaliación do TFE. Facílítase como modelo de informe o *Caderno de seguimento Anexo ao TFE_F4* pero tamén pode achegarse outro formato similar no que se desenvolvan igualmente os aspectos inherentes a cada titoría realizada. Este modelo ofrécese ao profesorado en formato PDF (adaptado para ser importado e usado tamén en tabletas con diversos sistemas operativos).

No modelo de acta de cada especialidade quedarán reflectidas as ponderacións das diferentes partes da defensa do TFE segundo consten na Programación Docente de cada especialidade. A cualificación final no TFE expresarase en termos numéricos segundo a escala de 0 a 10 cun decimal. No caso de que a cualificación obtida polo alumnado resulte con máis de dous decimais, redondearase aos dous decimais por exceso. Á cualificación numérica engadiráselle a seguinte cualificación cualitativa:

- 0-4,9: suspenso/a (SS).
- 5,0-6,9: aprobado/a (AP).
- 7,0-8,9: notable (NT).
- 9,0-10: sobresaliente (SB).

Consideraranse positivas as cualificacións iguais ou superiores a cinco e negativas as restantes. A acta incluírá un informe do tribunal elaborado para tales efectos seguindo o modelo de rúbrica do TFE aprobado no centro e que cada Departamento ten adaptado ao seu caso particular. A mención de matrícula de honra poderá ser outorgada aos/ás estudantes que obteñan unha cualificación igual ou superior a 9,0. O seu número non poderá exceder o 5% dos/das estudantes matriculados/as nunha disciplina no correspondente cuadrimestre, agás que o número de estudantes matriculados/as sexa inferior a 20, caso en que se poderá conceder unha soa matrícula de honra.

Unha vez realizada a defensa pública e posterior deliberación, a Presidencia do tribunal comunicará de xeito persoal e con carácter inmediato a cualificación ao alumno/a, depositando o resto do expediente (actas, informes e rúbricas) na Administración do centro.

Co fin de garantir o dereito do alumnado a que o seu rendemento sexa avaliado conforme a criterios obxectivos, o interesado ou interesada poderá presentar unha reclamación contra a cualificación outorgada perante a dirección do centro, nun prazo de dous días, contados a partir do día seguinte ao acto de defensa. A reclamación poderá ser presentada cando se considere que a cualificación se outorgou sen a obxectividade requirida debido á:

- inadecuación da proba proposta ou dos instrumentos de avaliación aplicados en relación cos obxectivos e contidos do TFE.
- incorrecta aplicación dos criterios de avaliación establecidos na programación didáctica do TFE.

O/A director/a do centro someteraa ao tribunal avaliador correspondente. Logo de recibido o informe do tribunal, o director do centro emitirá resolución motivada ao respecto no prazo de cinco días, contados a partir da súa recepción. Contra a resolución do director do centro, o/a interesado/a poderá presentar recurso de alzada perante a xefatura territorial da Consellería de Educación, Universidade e Formación Profesional de Pontevedra no prazo máximo dun mes a partir da súa notificación. No caso de que o recurso se presente a través do centro, a dirección tramitarao xunto coa documentación correspondente nun prazo non superior a 48 horas. A resolución da xefatura territorial poñerá fin á vía administrativa.

Programas de man

A elaboración dos programas de man do evento (concerto ou defensa pública de ser o caso) é unha responsabilidade directa do alumnado en relación co desenvolvemento das capacidades xerais, transversais e específicas adquiridas durante os seus estudos. Ditos programas deben conter polo menos os seguintes elementos:

- Nome do/a alumno/a
- Especialidade (e itinerario se é o caso)
- Nome do/a Titor
- Nome do/a Pianista acompañante (se é o caso, tamén do resto de acompañantes)
- Lugar, data e hora do evento
- Logo oficial do CSM de Vigo
- Breve currículo do/a alumno/a
- Programa do concerto (compositor/a, título da obra, movementos e duración estimada)

O centro farase cargo de publicar e difundir a través das súas RRSS o programa do concerto.

Prazos e calendario

Como norma xeral, o alumnado disporá de dúas convocatorias, ordinaria e extraordinaria respectivamente, para a superación do TFE. A avaliación e cualificación correspondente á convocatoria ordinaria realizarase ao remate do segundo cuadrimestre de cada curso académico, e a correspondente á convocatoria extraordinaria realizarase no mes de xullo. No caso de rematar as disciplinas pendentes do 4º curso ao longo do primeiro cuadrimestre, poderase solicitar perante a xefatura de estudos a presentación e defensa anticipada do TFE noutro momento do curso académico anterior á convocatoria ordinaria.

De ser o caso, o alumnado que non supere ou non presente o TFE no curso escolar no que finaliza os estudos, terá dereito a utilizar as convocatorias correspondentes durante o primeiro cuadrimestre do seguinte curso académico logo de renovar a matrícula dos créditos ECTS asociados ao TFE. A tal efecto, durante o mes de maio a xefatura de estudos establecerá o procedemento para solicitar o traslado ao primeiro cuadrimestre do curso seguinte de ditas convocatorias.

No caso do alumnado da especialidade de Composición, poderase solicitar a autorización para realizar e presentar as obras que integran o TFE antes de que remate o último curso académico. Cumpre subliñar que neste caso, a posible autorización non contempla en ningún caso a defensa final do TFE diante dun tribunal tendo en conta a obriga de ter superados previamente todos os créditos pendentes segundo o exposto no artigo 9.2 do RD 631/2010.

O calendario organizativo do Protocolo será actualizado e publicado como **Anexo II** a este documento ao comezo de cada curso académico. No mesmo quedarán reflectidos:

- as datas de defensa do TFE dos períodos ordinario e extraordinario que a normativa contempla para todas as especialidades (agás Composición).
- o período de defensa ordinario do TFE (con interpretación pública das obras presentadas) para a especialidade de Composición de acordo coas posibilidades organizativas do Departamento de Orquestra e dos recursos humanos e materiais do centro no caso da obra de cámara. O período extraordinario coincidirá co caso xeral.
- o prazo máximo de depósito dos exemplares do traballo escrito do TFE para as convocatorias ordinaria e extraordinaria (e da posible gravación do programa de concerto na especialidade de Interpretación no caso dun escenario semi-presencial ou non presencial por mor dun cambio no contexto sanitario ordenado polas autoridades competentes)
- o prazo de presentación da solicitude de traslado das convocatorias ordinaria e extraordinaria ao curso seguinte

Adecuación do Protocolo ao contexto do Covid-19

Dado o contexto sanitario previsto ao inicio do curso actual, e tendo en conta posibles Instrucións publicadas pola Consellería de Cultura, Educación e Universidade, algúns aspectos do procedemento ordinario descrito neste Protocolo poderían sufrir modificacións. A continuación explícanse en detalle as adaptacións que serán necesarias no caso de ter que desenvolver o Protocolo do TFE nun escenario educativo semipresencial ou non presencial.

Respecto á documentación, todo o referido á presentación no Rexistro do centro, sería achegado a través do correo adxunto_xefatura@csmvigo.com incluíndo obviamente tanto os formularios preceptivos en cada fase do procedemento, como os exemplares dos traballos en formato PDF. A sinatura preceptiva das copias impresas dos traballos sería substituída por unha sinatura con certificado dixital oficial no PDF do mesmo.

Se a defensa do TFE ten que ser realizada por medios telemáticos, a parte referida á exposición do traballo escrito ou memoria será desenvolvida a través do enlace proporcionado polo centro a unha plataforma de videoconferencia. O enlace á reunión será achegado xunto coa convocatoria oficial ao tribunal e ao alumno/a. Por cuestións obvias, o enlace á dita reunión virtual non ten carácter público e ao efecto de posibles reclamacións posteriores, a defensa do TFE será gravada, arquivada e custodiada polo centro.

Na especialidade de Interpretación, a defensa do Programa de concerto poderase realizar de xeito telemático en dúas modalidades segundo veña contemplado na Guía Docente de cada itinerario:

- Interpretación do programa de concerto en directo (vía *streaming*) na que o centro xestionará un espazo virtual nunha plataforma de videoconferencia cuxo enlace será achegado xunto coa convocatoria oficial ao tribunal e ao alumnado. Nesta modalidade o concerto sería gravado dobremente, tanto polo tribunal na plataforma virtual como polo interesado/a en tempo real cos seus propios medios (ou os que puidera proporcionar o centro de ser necesario). A gravación do interesado/a cumpriría a dobre función de copia de seguridade e de melloría das condicións acústicas do formato *streaming*.
- Gravación da interpretación do programa de concerto achegada previamente polo interesado/a no mesmo prazo de entrega que o traballo escrito para que deste xeito se poida comprobar coa suficiente antelación que o programa presentado e a minutaxe coinciden co proxecto aprobado polo departamento. A gravación debe ser feita *ad hoc* nunha sola toma, sen edición posterior e respectando as características inherentes ao acto académico que resulta da interpretación pública do programa de concerto contemplado na normativa vixente.

Para a comunicación da cualificación outorgada, o tribunal empregará o mesmo enlace da reunión virtual na que foi realizada a defensa do TFE achegando á Administración do centro con posterioridade todo o expediente documental xerado no acto académico (informes ou rúbricas individuais, actas dixitais ou tradicionais asinadas, etc).

****[Revisión e actualización do Protocolo aprobada na sesión da CCP celebrada o día 01/09/2021]***

ANEXO I

Táboa de materias principais a efectos da realización do guión do TFE:

▪ Especialidade Composición	▪ Docente de Composición VII-VIII
▪ Especialidade Interpretación	▪ Docente de Interpretación VII-VIII
▪ Especialidade Pedagogía	▪ Xefatura do Departamento
▪ Especialidade Musicoloxía, Itinerario: Etnomusicoloxía	▪ Docente de Metodoloxía da investigación etnomusicolóxica I-II
▪ Especialidade Musicoloxía, Itinerario: Histórica	▪ Docente de Metodoloxía da investigación histórica I-II
▪ Especialidade Produción e Xestión	▪ Docente de Técnicas de mercado VI-VII

ANEXO II

Calendario do TFE para o curso 2021-2022 para o alumnado que matricula os créditos do TFE por primeira vez:

- O prazo de presentación do formulario TFE_F1 (alumnado) abranguerá dende o comezo do curso académico ata o 29 de outubro de 2021, ambos inclusive.
- O prazo de presentación do formulario TFE_F2 (Titor/a) abranguerá dende o 2 de novembro ata o 30 de novembro de 2021, ambos inclusive.
- **O prazo máximo de depósito** do formulario TFE_F3 e dos exemplares do traballo escrito do TFE (así como a achega da posible gravación do programa de concerto na especialidade de Interpretación no caso dun escenario semipresencial ou non presencial) para a defensa na convocatoria ordinaria, **finaliza** o 13 de maio de 2022.
- **O prazo máximo de depósito** do formulario TFE_F3 e dos exemplares do traballo escrito do TFE (así como a posible gravación do programa de concerto na especialidade de Interpretación no caso dun escenario semipresencial ou non presencial) para a defensa na convocatoria extraordinaria, **finaliza** o 10 de xuño de 2022.
- O prazo de solicitudes de traslado das convocatorias ordinaria e extraordinaria ao curso 2021-22 abranguerá dende o 9 ata o 13 de maio de 2022, ambos inclusive.
- O período de defensa da convocatoria ordinaria do TFE abranguerá dende o 6 de xuño ata o 10 de xuño de 2022, ambos inclusive.
- O período de defensa da convocatoria extraordinaria do TFE abranguerá dende o 11 de xullo ata o 15 de xullo de 2022, ambos inclusive.

Calendario do TFE para o curso 2021-2022 para o alumnado que trasladou as convocatorias do curso 2020-21.

Datas de defensa previstas:

- Outubro: 8, 15, 22 e 29 en horario de tarde.
- Novembro: 5, 12, 19 e 26 en horario de tarde.
- Xaneiro: un día da semana do 10 -14 exclusivamente para as defensas dos TFE do alumnado de Composición (data a concretar logo do comezo do curso 2021/22 de acordo coa organización horaria e recursos humanos dispoñibles no centro).
- O depósito do formulario TFE_F3 e dos exemplares do traballo escrito do TFE (así como a achega da posible gravación do programa de concerto na especialidade de Interpretación no caso dun escenario semipresencial ou non presencial) debe realizarse **alomenos** 20 días antes da posible data de defensa solicitada fora das convocatorias ordinaria e/ou extraordinaria.